"వరం యడిగిన వేలుపు

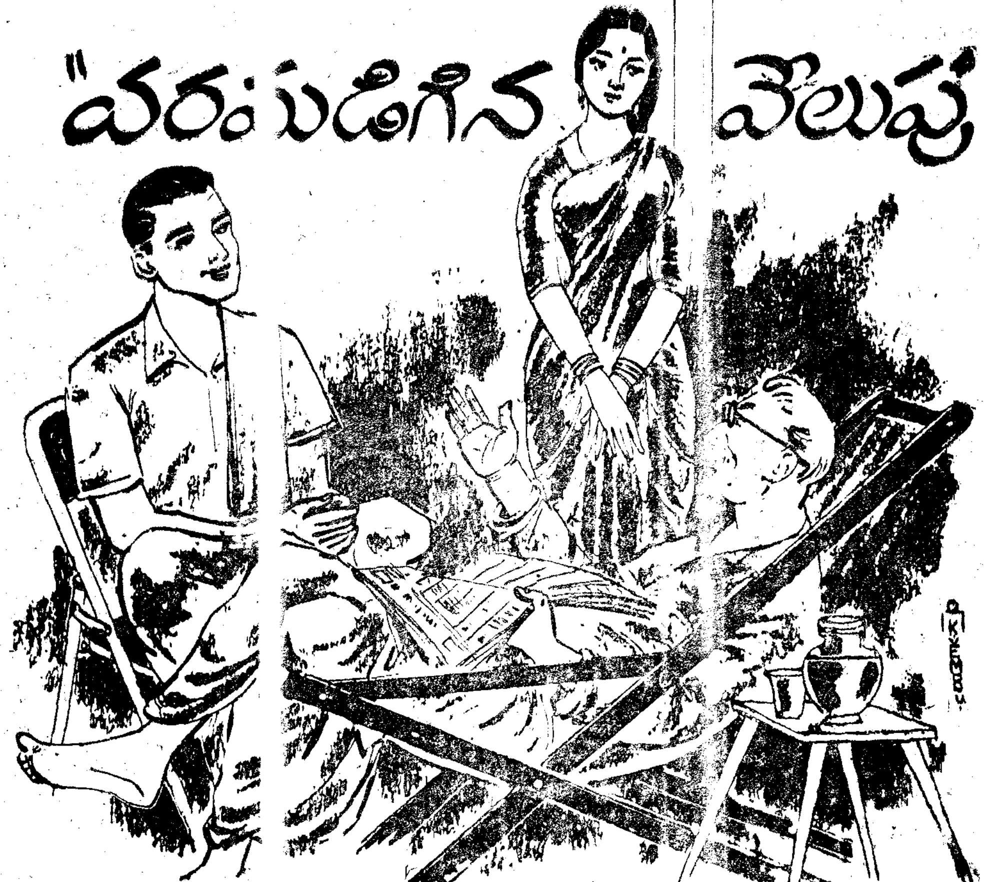

"నే చెప్పిన మాట ఏం చేశారు ?"

"ఏమిటో అది !"

"ఇన్నాళ్ళుగా చెబుతున్నా ఇంకా "ఏమిటో అది" అని అంటున్నారంటే మీ ధైర్యాన్ని మెచ్చుకోవాలి !"

"థాంక్స్ !"

మళ్ళీ ఏమీ జరగనట్టు పేపరు చదువుకుంటున్న భర్తని చూస్తే చాలా కోపం వచ్చేసింది సరస్వతికి. అయినా అవసరం తనది కాదని ఆయన అనుకున్నా తను అలా అనుకోవడం లేదు కనక మళ్ళీ ప్రారంభించింది.

"ఈ రోజయినా ఆయన దగ్గరకు వెళ్ళి విషయం కదలేయండి"

"అవునే—ఎవరి దగ్గరకు ? ఏ విషయం కదలేయమంటావు ?"

ఎవరిదగ్గరకు వెళ్ళాలో విశ్వనాధానికి తెలియకా కాదు. ఏ విషయం కదలేయాలో కూడా తెలుసు. అయితే అతను ఆశావాది, అదృష్టవశాత్తు భార్య మాట్లాడే ప్రసక్తి "అది" కాకుండా పోవచ్చునుకదా అని. అయితే అతనక్కడనే దెబ్బతినిపోయాడు. నవనాడులూ కృంగిపోయేలా, హాయిగా కూర్చుని పేపరు చదువుకుందామన్న ఉత్సాహం చచ్చిపోయేలా చెప్పేసింది సరస్వతి—

"చెవిదగ్గర ఇల్లుకట్టుకుని చెబుతున్నాను కొన్నాళ్ళు— ఎదిగికూర్చున్న కూతురు ఇంట్లో ఉందన్నధ్యాస ఇంటాయనకి లేకపోవడం ఆడదానిఖర్మ. పోనీ నేనే వెళ్ళి వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ అడుగుదును అయితే అప్పుడల్లరి మీకే ! ఆ ఇంట్లో మగాడికి పెత్తనంలేదు, పెళ్ళిసంబంధాలకి కూడా తగుదునమ్మా అని ఆడదే బయలు దేరుతుంది అంటారు."

ఇక వాగుడుమూతలతో ప్రయోజనం లేదని తెలుసుకున్నాడు విశ్వనాధం. పేపరుమడిచి పక్కన పెట్టి "చెప్పు" అన్నాడు.

"ఏమిటి చెప్పేది–గుండెలమీది కుంపటిలా..."

"ఆపాపు. ఈ అలంకారం అమ్మాయి వింటే దాని గుండె బాదుకుంటుంది. పైగా అది కొన్ని దశాబ్దాలుగా కథల్లో వాటిల్లో వస్తున్న ప్రయోగం. మార్చకపోతే చదివేవాళ్ళు తంటారు."

భర్త అలా అనేయడంతో అంతకన్న మంచి మాటేమిటో తెలియక ఆగిపోయింది సరస్వతి. ఆవిడకి తెలిసినంత వరకు భర్తల్ని భార్యలు తమకూతురు పెళ్ళిగురించి వాడేందుకు చక్కటిమాట అదే! అది వాడే తనతల్లి తనని ఒకింటిదాన్ని చేసింది. ఇప్పుడది కాదంటే తనేమయిపోతుంది ?

భార్య అవాక్కయిపోవడం చూసి నవ్వేశాడు విశ్వనాధం. "అవునోయ్,

ఇప్పు ఎవరి దగ్గరకు వెళ్ళమంటున్నావు?'

"వామనరావుగారి దగ్గరకి"

"బాగానే ఉంది నీ సలహా. వామన రావుగార్ని మన్ని ఒక్క స్థాయిలో ఆలోచిస్తున్నావన్నమాట!"

"అంతే?"

"మన తాహతు నీకు తెలియనిదా?"

"ఆయన తాహతు మాత్రం ఎంతే మిటి?"

"అది కాదే, వామనరావుగారంటే ఊళ్ళో ఎంత పేరు ప్రఖ్యాతులున్నాయి! అవన్నీ మరిచేపోయావా?"

"పేరు ప్రఖ్యాతులు కూడు బట్టా పెడతాయిటండీ! ఆయన కిప్పుడున్న తాహతు మాత్రం మన్ని మించిందికాదే!"

"కేవలం ఆస్తినిమాత్రం లెక్కకడతావా? ఆయన దేశంకోసం పాటుపడిన మనిషి. స్వతంత్రం వచ్చాక పెరిగిన రాజకీయాలంటే నచ్చక వాటికి దూరంగా ఉన్నాడుగాని ఇప్పుడున్న చాలామందికి ఏమీ తీసిపోడు. ఇదివర కున్న వల్లమాలిన ఆస్తి దేశంకోసం హారతిపట్టేసినా ఇంగువవాసన ఎక్కడకు పోతుంది! ఆయనతోటి మనం తూగగలమా"

భర్త ఆలోచనా సరళి ఆవిడకేం నచ్చలేదు. అయితే కేవలం నచ్చలేదంటే ఊరుకునేమనిషి కాదతను. సకారణంగా అతన్ని సమాధానవరచాలి. ఆ ప్రయత్నమే చేసింది సరస్వతి.

"ఆయనకి లోగడ బ్రహ్మాండమయిన ఆస్తి ఉండిఉండవచ్చు. కాదనను. అయితే ఇప్పుడు ఏమాత్రంమిగిలిందిఅన్నది మనకి ముఖ్యం. నిజానికి ఒకవేళ ఆయన ఒప్పుకుని మనమ్మాయిని వాళ్ళబ్బాయికి చేసుకున్నా మనమ్మాయి అనుభవించేది వాళ్ళ ఇప్పటి ఆస్తేకదా!"

సమ్మోహనాస్త్రం వేసినట్టు పడిపోయాడు విశ్వనాథం.

"ఆయన నలుగురిలోనూ తిరిగి శభాషనిపించుకున్న తొక్కుడు."

"అయుండవచ్చుమ. అయితే దేశ...సం ఆయన తన ఆస్తినికూడా తగ...సుకున్నవాడు అని మీరే చెప్పారు."

"కదూ మరి!"

"పైగా, తరువాత సంపాదన కోసం ...గిలినవాళ్ళు పడుతున్న కక్కుర్తిని ...సి అసహ్యించుకుని పదవులకోసం ...కపడకుండా నిలబడిపోయినవాడు"

భార్య తనకి ఏ విశ్వరూపం ...పబోతోందో అంతు పట్టలేదు ...శ్వనాథానికి. అందుకనే అను...నంగా "అవును, ఎవరు కాదన...లరు?" అన్నాడు.

"కనుకనే ఆయనకి డబ్బుపట్ల ...మోహం లేదంటాను. హృదయం ...శాలమంటాను. చిన్న చిన్న వాటికి ...శ పడడంటాను."

"అనటం ఎందుకు? నిజం కూడా అదే!"

నవ్వేసింది సరస్వతి భర్త అమాయ...త్వానికి. ఏ సంభాషణ వచ్చినా ఇదే ...ధంగా కొంచెం మెలికలతో మాట్లాడితే అతను చిత్తయిపోతుంటాడు.

"ఒప్పుకుంటారు కదా! మరింకా భయం ఎందుకండీ! వాళ్ళబ్బాయి నిక్షేపంగా ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నాడు. ఆయనకి కొన్ని ఆదర్శాలున్నాయి. కనుక కట్నం విషయం రానివ్వడు. మనమ్మాయా-ఇది వరకు చూసిన వాళ్ళంతా బాగుందనే అన్నారు తప్ప వంక పెట్టిన వారు లేరు. పెట్టలేరు కూడా! బంగారపు బొమ్మ అది ... మీదే ఇక ఆలస్యం. ఇలా పేపర్లు చదువుతూ కూర్చుంటే అవి సంబంధాలు కుదర్చవు కదా! వాటిల్లో సంబంధాలున్నా అవి మనకి నచ్చవు కదా!... ఈ రోజు మంచిది. అలా వాళ్ళింటికివెళ్ళి విషయం కదపండి. మంచికుటుంబం, మనమ్మాయి నక్కడే పడేస్తే అదృష్టవంతుల మవుతాము"

విశ్వనాథానికి భార్య సలహాలమీద గురి ఉంది. తెలివిగల వాళ్ళ కుటుంబంలో పుట్టిందని ఆమె ఆలోచనలపట్ల గౌరవం వుంది. ఆవిడ తమ్ముళ్ళు, అన్నగారు అందరూ పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగులే!

"లేవండి మరి"

లేచాడు విశ్వనాథం.

"స్నానం చేసి దేముడికి పూజ చేసుకుని బొట్టుపెట్టుకుని వెళ్ళండి. పెద్దవాళ్ళ దగ్గరకు వెళ్ళేప్పుడు పెద్దమనిషి తరహాగాఉండాలి"

స్నానం చేసేందుకు తుండు ఆవిడేఇచ్చింది. అదుచ్చుకుని దొడ్లోకివెళ్ళాడు విశ్వనాథం...

♦ ♦ ♦

"ఏమిటోయ్ విశ్వనాథం ఇటొచ్చావు?" అనడిగారు వామనరావుగారు చూస్తూనే.

వరండాలో పడకకుర్చీలో పడుకుని ఉన్నారాయన. తెలుగుపేపరు చేతులో ఉంది. పక్కన మరచెంబుతోనీళ్ళు. దానినానుకొని కంచుగ్లాసు. ఆయనకి పేపరు కూలంకషంగా చదువుతూ అరగా అరగా మంచినీళ్ళు తాగుతుండటం అలవాటు.

నెరిసిన మీసాలు, లావుపాటి కళ్ళద్దాలు, నిండయిన ముఖం, దానికి సమానమయిన విగ్రహం— పెద్దపులిలా ఆయన కూర్చుంటే విశ్వనాథానికి కొంచెం ఖంగారుకలిగింది.

అంతలోనే ఆయన కుర్చీలో కదిలి "రా, రా కూర్చో. మంచితీర్థం కావాలా?" అనడగడంతో ధైర్యం కలిగింది.

"నమస్కారమండి. మీతో పనుండి వచ్చాను. మిమల్ని డిస్టర్బ్ చేసినట్లున్నాను."

"అదేం లేదు. చేతిలో పనిలేని వాడిని నాకు ఇబ్బందేమిటి? కూర్చో మరి."

విశ్వనాథం కూర్చున్న తరువాత ఆయనే మళ్ళీ అడిగాడు "ఏమిటి పొద్దున్నే ఇటు బయలు దేరావు. ఏదో విశేషముండే ఉంటుంది" అని.

"ఆఁ. పెద్ద పనిమీదనే వచ్చాను."

"ఏమిటో అది!"

సింగరాజు రామచంద్రమూర్తి

"మా అమ్మాయికి ఈ సంవత్సరమయినా పెళ్ళి చేయాలని..."

"మీ ఇంటావిడ పోరి నిన్ను ములు చేరతీసింది."

విశ్వనాథం విస్తుపోయాడు. "అవునండి!" అన్నాడు మీ కెలా తెలుసు నన్నట్లు ముఖం పెట్టి.

నవ్వేశారు వామనరావుగారు "ఏ ఇంట్లోనయినా ఇంటావిడ చెప్పాల్సిందే నోయ్ ఈ విషయం. మగాడికి తెలుస్తూనే ఉంటుంది — మనమ్మాయికి వయసు వస్తోంది ఇక మనం బలపాలు వెతుక్కుని కాళ్ళకు కట్టుకోవాలి అని. అంతే ఆ ప్రవాహంలోకి దూకేందుకు తటపటాయించి ఏమీ తెలియని వాడిలా ఒడ్డునే నిలబడతాడు. వాడినా నీళ్ళల్లోకి తోయవలసింది ఆడదే! ... అమ్మాయి కెన్నేళ్ళేమిటి"

"పదిహేడో, పద్దెనిమిదో ఉంటాయండి. బియస్సీ రెండవ ఏడు చదువుతోంది.

"ఎంత వరకు తూగగలవు?"

"మొత్తం అయిదారుతో తెమిలి పోదామని! ... మళ్ళా రెండు మూడు సంవత్సరాలలో రెండవ దాని కోసం బయలుదేరాలి కదా!"

కాసేపూరుకుని "మార్కెట్టు మండిపోతోందోయ్ విశ్వనాథం" అన్నాడాయన.

విశ్వనాథానికి పచ్చివెలక్కాయ అడ్డు పడ్డట్టయింది.

"అన్ని ధరలూ తగ్గుతున్నాయిగాని పెళ్ళికొడుకుల ధరలు మాత్రం పడటం లేదు" ఫెళ్ళున నవ్వేశారాయన

విశ్వనాథం నవ్వేపరిస్థితుల్లో లేడు. అయినా సభ్యతకోసం నవ్వాడు

"ఈ మధ్య ఇంజనీర్లు కారు చవకయిపోతున్నారు. పూర్వకాలం పది వేలు పెట్టినా రానివాళ్ళు ఇప్పుడు పది పదిహేనులో ఇద్దరొస్తున్నారు— ఎవరమ్మాయిలకిలే!" మళ్ళీ ఫెళ్ళుననవ్వారాయన.

ఈ సారికూడా నవ్వేందుకు ప్రయత్నించాడు విశ్వనాథం. కాని కుదరలేదు.

వామనరావుగారుకూడా గంభీరంగా అయిపోయారు. కాసేపు అదే ముద్రలో ఉండి తరువాత అన్నారు. "మధ్యతరగతి కుటుంబాలలో ఇదేనయ్యా బాధ. ఎలాగయినా మంచి సంబంధం చూసి చేద్దామని అనిపిస్తుంది. ఆ "మంచి" కి వెళ్ళేందుకు స్తోమతు చాలదు. చూస్తూచూస్తూ మనకన్న చవటకిచ్చి చేయలేము... నాకు అనిపిస్తుంటుంది విశ్వనాథం మనమిలాగు ముక్కుకు సూటిగాపోయేజీవితాలు మానేయాలని! బ్రతకడం నేర్చుకోవాలి. అది ఏవిధంగా నయినాసరే – మంచి మార్గం అగపడుతే అదృష్టవంతులమే!" అని కాసేపాగి "లోకనాథాన్ని ఎరుగున్నావా?" అనడిగారు.

"వారి నెరగక పోవటమే! వారు..."

"అపుమరి. అతను "వారు"ఎలాగయ్యారంటావు? పట్టుదల. లోకజ్ఞానం. కొంత మందిని పరిస్థితులు అధఃపాతాళానికి

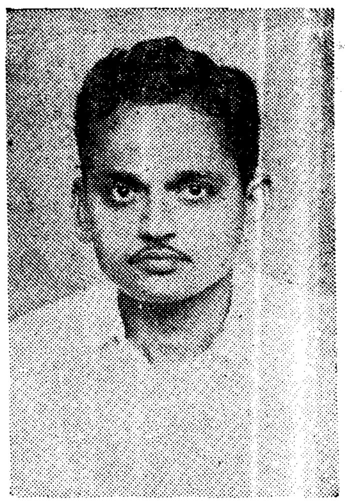

సింగరాజు రామచంద్రమూర్తి

తోసేస్తాయి. కొందరు తెలివిగలవాళ్ళు వీటినే పట్టుకొని పైకెళ్ళిపోతారు. తెలివితేటలు కావాలి. చుట్టూ వున్న వాతావరణం కనిపెట్టాలి. మనం ధర్మమీటరులా మారిపోవాలి... ఇంతకీ లోకనాథం ఎలాగొప్పవాడయ్యాడో చెబుతా విను... మంచితీర్థం కావాలా?"

"అక్కరలేదు – చెప్పండి"

ఆయన కాసిని మంచినీళ్లు తాగారు. తాగిందే తడవుగా చెప్పడం మొదలెట్టారు. "లోకనాథానికి ఒక కూతురుంది. మనిషి బావుంటుంది, స్కూలు ఫైనలు అవడంతోటే లోకనాదం భార్య ఇంట్లో గోల మొదలెట్టింది. 'దాన్ని ఒకింటిదాన్ని చేసే ప్రయత్నం చేయండి' అని.

అయితే లోకనాథం ఊహాలు వేరు. అందుకే భార్యకి సమాధానంగా చిరునవ్వు నవ్వి అమ్మాయిని కాలేజీలో చేర్పించేశాడు. "నలుగురితోనూసరదాగా మాట్లాడాలి. కాలేజీలోజరిగేసంరంభాల్లో పాల్గొనాలి. అంతేగాని నాన్న ఏమంటాడో, అమ్మ ఏమనుకుంటుందో అని ముడుచుకుకూర్చోకూడదు" అని కూతురుకి ఉపదేశించి కాలేజికి పంపాడు మొదటిరోజున.

అక్కడినుంచి అమ్మాయిమీద ఒక కన్నువేసి ఉంచాడు— జాగ్రత్తకి: అమ్మాయి కాలేజిలో ఒకరోజున పాట పాడితే తను ఆనందించడం మానేసి ఇంకా ఎవరెవరు ఆనందిస్తున్నారో చూడడం మొదలెట్టాడు. పాడడం అవగానే ఒక కుర్రాడు తెరవెనక్కివెళ్ళి "ఇందిరగారూ మీ కంఠం ఇంతబావుంటుందని కలలో కూడా అనుకోలేదుస్మండీ!" అని అభినందిస్తూంటే పక్కనున్నవాళ్ళని అడిగి అతనెవరో తెలుసుకున్నాడు. "తాసిల్దారుగారి అబ్బాయి కృష్ణమూర్తి" అని. సాలోచనగా గృహోన్ముఖుడయ్యాడు.

దీని తరువాత అమ్మాయి వెంట కృష్ణమూర్తి ఇంటిదాకా వచ్చి దిగడిచి వెడుతుంటే బాధపడ్డాడు. వెంటనే ఆ విషయం కూతురికి చెప్పాడు కూడా. "చూడమ్మా ఇందూ, అలా అతను వచ్చి వెళ్ళిపోవడం బావుండలేదు. లోపలికి రమ్మనక పోవడం మర్యాద లక్షణం కాదు. అలావచ్చినప్పుడు లోపలికి పిలిచి కాఫీ ఇవ్వు. మంచి వాడులా ఉంది కుర్రాడు. తెలివిగలవాడేనా" అని.

"చాలా తెలివిగలవాడు నాన్నగారూ" అని సర్టిఫై చేసింది ఇందిర.

"మరయితే అలా పంపేయబోకు. నీ కేమయినా సందేహాలు ఉంటే అతన్ని అడుగుతుండు. మరేం తప్పులేదు. నేనే చెబుదునుగాని నాకు తీరుబడి చిక్కడం లేదు. కనుక అతని సహాయం తీసుకుంటుండు" అన్నాడు.

మొదటి సంవత్సరం వేసవి శలవల్లో

"టూరు పోతున్నారు నాన్నగారు అందరూ, మరి నన్నూ వెళ్ళమంటారా" అని ఇందిర అడుగుతే లోకనాథం ఒక్కటే మాటడిగాడు "మరి కృష్ణమూర్తి వస్తున్నాడా?" అని.

"వస్తున్నాడండి"

"అతన్నొకసారి నాకు కనబడమని చెప్పు" అని చెప్పి సాయంత్రం అతను వచ్చి కనబడగానే "చూడు నాయినా కృష్ణమూర్తి, అమ్మాయి కూడా రావాలని మనసు పడుతోంది. వయసొచ్చిన పిల్లని పంపడం నాకు కొంచెం భయంగానే ఉన్నా నువ్వున్నావన్న ధైర్యంతో వప్పుకుంటున్నాను. దాని బాధ్యత నీ మీద వేస్తున్నాను. జాగ్రత్తగా దాన్ని మళ్ళీ నాకప్పగించే భారం నీదే!" అన్నాడు.

"దాని దేముంది సార్, మీ రేమీ భయపడకండి. లెక్చెరర్లు కూడా వస్తున్నారుగా"

"అదంతా నాకు తెలియదు. కేవలం నువ్వుకూడా వెడుతున్నావని విన్నాకనే నేను సరే నన్నాను. అంతే!"

"విత్ ప్లెజర్"

"థాంక్స్"

ఆ విధంగా ఆ అమ్మాయికి గార్డియన్ అతనే అన్న భావం కృష్ణమూర్తికి కలిగించారు. అతనా బరువుని ఆనందంగా మోసుకుంటూ పోతే చూసి ఫిలసఫీగ్గా నవ్వుకున్నాడు.

టూరు పదిరోజులు పూర్తయి ఇందిర ఇంటికి రాగానే తన భార్యకి చెప్పవలసిన పాఠాలు చెప్పి కూతురు దగ్గరకు పంపాడు.

"మన ఇందిరంటే అతనికి చాలా ఇష్టంట" అన్న భార్య మాటలకి విసుక్కున్నాడు లోకనాథం.

"ఇష్టం అంటే ఏమిటీ నీ తలకాయి. ఊరికి నేఇష్టంఅంటే సరిపోయిందేమిటి?"

నవ్వేసింది ఆవిడ "మీదంతా చోద్యమండి. 'ఇష్టం' అంటే అదేమరి!"

"అంటే— ఆ మాటేమిటో ఏడవరాదూ?"

"సరే, ప్రేమించుకున్నారుట వాళ్ళిద్దరూ మనమ్మాయిని తప్పకుండా చేసుకునేట్టే అగపడ్డాడుట!"

"రైట్, నాక్కావలసింది సరిగ్గా ఆ రెండు అక్షరాలు. బంగారుపిచ్చుకలాంటి వాడే అబ్బాయి. మార్కెట్టులో పెడితే అంతకు తక్కువపలకడు. ఈ 'ప్రేమ' అనే పదార్థం ఆ రేటును పూర్తిగా మ[illegible]ంచేయగలదు. అథవా అలా చేయలేకపోయినా ఏదో లాంఛన ప్రాయంగా ముట్టచెప్పవలసి వస్తుంది అంతే... ఎలా ఉందంటావు మన ప్లాను?"

అయితే అతని ప్లాను అక్కడిదాకా అమోఘంగా పని చేసినా ఫలితాన్ని మాత్రం ఇవ్వలేకపోయింది.

ఒక రోజున — కృష్ణమూర్తి వచ్చిన రోజున — అతన్ని కూర్చోపెట్టి విషయం బయటపెట్టాడు లోకనాథం "ఇలా మా అమ్మాయిని మీకు ఇద్దామనుకుంటున్నాము ఏమంటావ్" అని.

ఒక పదినిమిషాలు సిగ్గుపడి తరువాత "నాన్నగారిని అడగండి" అన్నాడు కుర్రాడు.

లోకనాథం వెళ్ళి తాసిల్దారుగారితో చెప్పాడు తన ఉద్దేశ్యం.

పర్మిటు కోసం వచ్చినవాడిని చూసినట్టుగా చూసి తాసిల్దారుగారు "దానిదేముంది, మా వాడికి పదిస్తామని వస్తున్నారు" అన్నాడు అదికాస్తా ఇటిస్తే అభ్యంతరం ఉండదన్నట్టుగా.

లోకనాథం నవనాడులూ కృంగిపోయాయి. అసలు రేటుకన్నా ఎక్కువ చెబుతున్నాడీయన అని కోపం కూడా వచ్చింది, అయినా కార్యార్థి కనుక "మీకు తెలుసో, తెలియదోగానండి మీ అబ్బాయి, మా అమ్మాయి ప్రేమించుకున్నారు" అన్నాడు ఈ దెబ్బతో ఆయన "అలాగటండీ బావగారూ" అనేస్తాడన్న ఆశతో.

అయితే ఆయనకి ప్రేమమీద పెద్దగా సదభిప్రాయం లేదు. ఆమాటే చెప్పాడు కూడా. "ప్రేమా, వంకాయలు. అంతా బోగ్! డబ్బు లేకుండా ఒకరినొకరు చూసుకుంటూ కూర్చోమనండి ఇద్దరినీ! ఈ ప్రేమ అన్న పిచ్చిలోపడి అటు చదువు ఇటు భవిష్యత్తు రెండూ నాశనం చేసుకుంటున్నారు కొంతమంది. అయితే ఇప్పటితరం కొంచెంగా తెలివిగలవాళ్ళు. ప్రేమించినా డబ్బుదగ్గర మాత్రం పెద్దవాళ్ళ ఉద్దేశాలకి అడ్డంరారు. గుడ్డిప్రేమ వివాహాలు తెగిపోవడం ఖాయం! దానికి 'డబ్బు' అన్న సిమెంటు కలిపినప్పుడే గట్టి పడతాయి. అయినా అసలు, మొగుడు దమ్మిడీ ఖర్చులేకుండా వచ్చాడంటే మీ అమ్మాయి మాత్రం నలుగురులో తలెత్తుకు తిరగ్గలదా? నో, తిరగలేదు — అభిమానం ఉన్న ఆడదానికి తలవంపులది!"

లోకనాథానికి ఏం మాట్లాడాలో, ఏం చేయాలో అర్థం కాలేదు. ఆశలన్నీ నీరు గారిపోయినా ఒక్కటి మాత్రం మిగిలి ఉంది. అది కృష్ణమూర్తిమీద.

అటునుంచి నరుక్కురావాలి. అంతేగాని బల్లమీద నుంచే పుచ్చుకునే ఈయనకి డబ్బు అశాశ్వితం అని ఉపన్యసించడం అనవసరం అనుకుని "మరి వస్తాను. మళ్ళా కలుస్తాను. శలవు" అని వెనక్కి తిరిగాడు.

"ఆలోచించుకోండి, కుర్రాడివిషయం మీకు తెలుసు. ఆస్తివిషయంకూడ తెలిసేవుండాలి. లేకపోతే అసలు మీ అమ్మాయివంక మా వాడిని కన్నెత్తి చూడనిచ్చేవాళ్ళు కారు. పదంటే పెద్ద మొత్తంకాదు. పిల్ల సుఖపడుతుంది."

నేరుగా ఇంటికిచేరుకున్నాడు లోకనాథం.

"ఏమన్నాడాయన?"

"మామూలు పర్మిట్లే అంత తేలిగ్గా రాబట్టలేమాయన దగ్గరనుంచి — ఇంక పెళ్ళికి పర్మిట్టు ఇస్తాడా? రెండు చేతులడిగాడు"

"అమ్మబాబోయ్! అవుతే ఇంక ఆశ వదులుకోవడమేనా?"

"అంతకాక!"

మామూలు ప్రకారం తలుపు చాటునుంచి మాటలు వింటున్న ఇందిర "అమ్మా" అని పిలిచింది.

"అమ్మ" లోపలికి వెళ్ళి కూతురుతో మాట్లాడివచ్చి "కృష్ణమూర్తికి ఈ విషయం చెప్పమంటోంది. అతను వాళ్ళ

నాన్నతో చెప్పి కట్నం లేకుండ చేస్తా డంటోంది" అంది.

సాయంత్రం ఆరు కళ్ళు కృ మూర్తి రాకక్కోసం ఎదురు చూశాయి. అతను రాగానే కాఫీ తెప్పించి చెప్పా లోక నాధం.

"ఉదయం మీ ఫాదర్‌ని క సు కున్నాను" అని.

"నాన్నగారు చెప్పారు"

"చదువుకున్నవారు మీ నా గారు కూడా అంత ఖచ్చితంగా పది ంటే వాశ్చర్యం వేసిందోయ్!" అ ్నడు లోకనాధం నవ్వుతూ.

అతను ఈ మాట వినగానే ్చర్య పడి తరువాత కోపంగాలేచి "నే కను క్కుంటానుండండి - సిల్లి!" అ టూ. ఇంటికి పరిగెత్తుతా డనుకున్నాడు లోక నాధం.

అయితే అతను మాట్లాడ ండా కూర్చునే ఉండడం ఆయన్ని ఆ ్చర్య పరిచింది. మాట కట్టడిపో ంది కూడా.

"నాన్నగారితో ఈ విషయం ట్లా డాను. వాళ్ళు అంత ఎత్తుతూగ టు పైగా నేను ఇందిరనే చేసుకుం ను అని గట్టిగా చెప్పి ఆయన్ని ఏడ ేలకి ఒప్పించాను" అన్నాడు తాను ఘనకార్యం చేసినట్లుగా,

"ఏడు వేలే!" -

"అవును ఏడువేలే! మా ఫాదర్ అంతగా తగ్గేప్పటికి నాకూ ఆనందం కలిగింది. ఈ వార్త మీకూ చెప్పి వెడ దామని వచ్చాను. మరివస్తాను" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

"అయితే ఈ సంబంధానికి నీళ్ళొదులు కోవలసిందే. మనం ఎట్టి పరిస్థితుల లోనూ అంత ఎగరలేము." అంది లోక నాధం భార్య.

"నాకోసం మీరు తలలు తాకట్టు పెట్టకండి నాన్నగారూ, చదువుపూర్తయి నాక ఎక్కడయినా ఉద్యోగంలో చేర తాను" అంది ఇందిర.

ఇద్దరివంకా చూశాడు లోకనాధం...

నువ్వు చెప్పవోయ్ విశ్వనాధం, లోక నాధం ఏం చేసి వుంటాడు? సంబంధం వదులుకున్నాడా? ఇందిర ఏమయి పోయింది?

విశ్వనాధం నవ్వేశాడు. "ఇందులో పెద్దగా చెప్పవలసిందేముంది. ఆ సంబం ధానికి నమస్కారం పెట్టేసి తనకి అందు బాటులో ఉన్న మరో కుర్రాడికోసం వెతికి తెచ్చి వుంటాడు. డబ్బుకోసం అంతగా కొంపర్లాడిపోతున్నందుకు ఆ అమ్మాయికూడా అసహ్యించుకుని తన మనస్సులోంచి కృష్ణమూర్తిని చెరిపేసి వాళ్ళ నాన్నగారు తెచ్చిన బ్బాయి బొమ్మ రంగుల్లో వేసుకు వుంటుంది"

"మాట్లాడటం బాగానే మాట్లాడావు గాని విశ్వనాధం జరిగినది అది కాదు. నువ్వు చెప్పి ది తప్పు."

"మరేం జరిగింది?" ఉత్సాహ గా అడిగాడు విశ్వనాధం.

"కుర్రాడు వెళ్ళిపోయాక లోకనాధం భార్యవంక, తరువాత కూతురువంకా చూశాడని చెప్పాను కదూ - అలాగే చాలాసేపు చూస్తుండిపోయాడు.

వాళ్ళకి మతిచెడిపోయింది "ఏ దు కండి, అమ్మాయొంక అలా చూస్తారు? దానికేమండి అదృష్టవంతురాలు - ఇది గాకపోతే దాని తాతలాంటి సంబంధం మరో హటి తెద్దురుగాని. దానికోసం దిగులెట్టుకోకండి. అమ్మాయికి మాత్రం మనశక్తి తెలియదా!" అంది భార్య.

అయితే ఆయన మాట్లాడకుండా అలాగే చూస్తుండిపోయాడు. తండ్రిని చూసి ఖంగారుపడిన కూతురు చేతిలోని పుస్తకం బల్లమీద పడేసి తండ్రి దగ్గరకు వచ్చింది. అయితే అప్పటికి అతని చూపు మారిపోయింది. తను బల్లమీద పడేసిన పుస్తకం వంక తదేకంగా చూస్తున్నాడని గమనించింది.

"పుస్తకం కావాలా నాన్నగారు" అనడిగింది.

"అవునమ్మా అదిటివ్వు" అని గభాలున లేచి పుస్తకం అందుకుని గబగబ పేజీలు తిప్పి ఒక ప్రకటనచోట ఆగిపోయాడు.

అది "తుమ్మెద" మాసపత్రిక వాళ్ళు నవలల పోటీ తాలూకు ప్రకటన ప్రథమ బహుమతి ఫలానా ఇన్నివేలు వగయిరా లున్నాయి.

కాసేపు దానివంకే చూశాడు లోక నాధం. అంతలోనే గభాలున లేచి ఇంట్లో లోపలగావున్న కావడిపెట్టి తీశాడు. అందులోంచి అమాంబాపతు సామా నంతా బయటకిలాగాడు. చివరికి అడుగు నుంచి ఒకచిన్న పుస్తకాలకట్ట తీశాడు.

అవి అతని చిన్నతనంలో, పెళ్ళికాని క్రితం రాసినకథలు. వాటిని ముందేసు

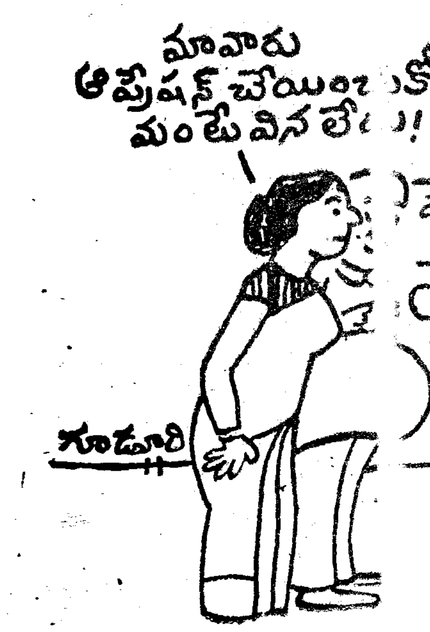

క్యాత్యని చదివాడు. ఆ ఖంగారులో భోజనానికి రమ్మన్న భార్యని విసుక్కున్నాడు కూడా.

చివరికి నాలుగు మెతుకులు తిని, ఇప్పుడు జనం రాస్తున్నకథలు ఒకరడజను చదివాడు. నవల ఒకటి చదివాడు.

తెలతెల వారుతుండగా జ్ఞానోదయం అయింది. "పూర్వకాలం వున్నంత బ్రిలియన్సుకి ఇప్పటివాళ్ళు తట్టుకోలేరు – అనవసరం కూడా!" అన్న ది… తన కథలు కట్టకట్టి పెట్లో పడేశాడు.

ఆరోజంతా శలవుపెట్టేసి కూతుర్నడిగి ఒకరడజను నవలలు తీసుకుని చదివాడు.

ముఖంలో కాంతి వచ్చేసింది లోకనాథానికి.

ఆ రోజు లగాయతు నెల రోజులు కష్టపడి ఒక మహత్తరమయిన నవలరాసి కూతుర్ని, భార్యని చదవమన్నాడు. "మీరు చదివాక పక్కింటి వెంకటలక్ష్మమ్మకి, వాళ్ళ అమ్మాయిలకి, వాళ్ళ స్నేహితురాళ్ళెవరయినా ఉంటే వాళ్ళకి కూడా ఇచ్చి చదవమనండి. అందరి అభిప్రాయాలూ నాకు చెప్పండి" అనివాళ్ళని పంపేసి విశ్రాంతిగా ఉంటుందని ఒక నాలుగు రోజుల పాటు నాలుగు తెలుగు సినిమాలకి వెళ్ళాడు. రెండో సినిమాకి వెళ్ళినప్పుడే అతనికొక బ్రిలియంటు అయిడియా వచ్చింది. ఆ ఉత్సాహంలోనే మిగిలిన రెండు సినిమాలూ చాలా నిశితంగా పరిశీలిస్తూ చూశాడు విద్యార్థిలా.

అయిదవ రోజున ఒక కథ రాశాడు. సాయంత్రం తన భార్య, కూతుళ్ళతో పాటు పాలబ్బాయివస్తే వాడిని కూర్చోబెట్టి, సోడా అబ్బాయి వీధిన పోతుంటే వాడిని తెప్పించి వాళ్ళిద్దరికీ కథ చదివివినిపించాడు.

"బాలా బావుందండయ్యగారూ, ఫలానా వారయితే సినిమాగా భలేగా ఉంటుందండి" అన్నారు ఏకగ్రీవంగా.

నవ్వుకున్నాడు లోకనాథం.

అంతలోనే తను చెప్పిన ఆడవాళ్ళు అందరూ తన నవల బ్రహ్మాండంగా పొగిడారన్న శుభవార్త కూడా వచ్చేసింది.

రైటో అనుకుని నవలని, కథని పట్టుకుని రైలెక్కాడు. నవల తీసుకెళ్ళి ఓ మ్మెద వాళ్ళ కిచ్చేసి కథనుచ్చుకుని ఓ పెద్ద బాక్సాఫీసు డైరక్టర్ని కలుసుకుని చదివి వినిపించాడు.

ఆయన "ఇంతసెంటిమెంటు, స్కోపు ఉన్న కథ తనీమధ్య చదవలేదన్నాడు. మాటకొస్తే ఇండస్ట్రీలో ఇది అపూర్వమన్నాడు. పిక్చరు జూబిలీ హిట్టుడవడం ఖాయమన్నాడు."

లోకనాథంతిరిగొచ్చి తాసిల్దారుగారికి కబురెట్టి ఇంటికి తెప్పించుకుని తాంబూలమిచ్చాడు. పది వేలూ పుచ్చుకోమన్నాడు.

కానితాసిల్దారుగారు ముందు మావున్నాడు "మనలో మనకి ఈపట్టింపులెందుకు బావగారూ, మీ అమ్మాయే మా కుటుంబానిక" అన్నాడు.

లోకనాథం కీర్తివిన్నాడాయన. లోకనాథానికి ఇందిర వక్కతే కూతురున్న విషయం తెలిసినవాడాయన.

పెళ్ళినాటికి ఆయనకి ప్రముఖుడైవచ్చేసింది. ఆయనచేత కథలు రాయించుకుంటున్న అయిదుగురు ప్రొడ్యూసర్లూ దగ్గరుండి పెళ్ళి ఫెళ్ళున జరిపించారు.

ఏమయ్యా విశ్వనాథం, నీకాచారవా, తెలివితేటలూ ఉన్నాయా ?"

'లేవండి" అన్నాడు ఖచ్చితంగా విశ్వనాథం.

అంతలోకే లోపలనుంచి ఒక దీపంలాంటి పిల్లవచ్చి "తాతగారూ, బామ్మ పూజయింది. వడ్డించమంటూరా ? వారిని గూడా మడికట్టుకొమ్మని చెప్పమన్నది బామ్మ' అంది.

ఆ పిల్లవంకచూసి "ఇది మా మనవరాలయ్యా విశ్వనాథం. మా పెద్దబ్బాయి పోయేడే – వాడికూతురు. నా దగ్గరే ఉంటూంది… ఆయనకిక్కడ అన్నం పెట్టకూడదమ్మా! కతికితే అతకదని సామెత. విశ్వనాథం, ఇంటికి వెళ్ళి నాలుగు మెతుకులు వేసుకుని రా– శలవేగా కాసేపు మాటాడుకుందాం" అన్నారాయన.

విశ్వనాథం లేచి కండువా దులుపుకుని పైన వేసుకొని ఇంటికి బయలుదేరాడు.

♦ ♦ ♦

"ఏమన్నాడు ఆయన" అంది సరస్వతి గుమ్మంలోనే.

"కాళ్ళు కడుక్కునేందుకు నీళ్ళిచ్చి అన్నం వడ్డించు త్వరగా వెళ్ళాలి"

"అయితే ఇంకా వెళ్ళనేలేదా !"

"వెళ్లానే కాసేపు మాట్లాడుకున్నాం"

"ఏమంటాడు?"

"అబ్బబ్బ, నీదంతా సోది. అసలు విషయం రానేలేదు"

"బాగున్నారా అనడిగి వచ్చేశారా?"

"వేళాకోళాలు మానవోయ్."

సరస్వతి నవ్వేసింది "అవునండి వచ్చారాయె – ఏం మాట్లాడారో ఏమన్నాడో చెప్పకపోతే ఎలాగూ ?" అంది.

"లోకనాథంగారు తెలుసా ?"

"అవునవును. నవలలు రాస్తారు. సినిమాలకి కథలు, మాటలూ రాస్తారు" అంది శ్యామల.

"ఆయనే – ఆయనఅంత గొప్పవాడు ఎలాగయినాడో చెప్పాడు వామనరావుగారు."

"ఆ గోల మీ కెందుకండి ?"

"అదేలేవె – ఆయనా ఈ పెళ్లిళ్ళవేటలో పైకి వచ్చాడు. కట్నం డబ్బులు లేకపోవడమన్నది ఆయన్ని ప్రోత్సహించిందిట."

"మిమ్మల్ని ఇప్పుడు నవల రాయమంటాడా ఏమిటండి ?"

"ఆవుగాని వడ్డించు – విషయాలన్నీ చెబుతాను…"

* * *

"నీ చేతిలోనిది ఏమిటి, ఇంగ్లీషు పేపరా – ఇటివ్వు ఒక్కసారి" అన్నారు వామనరావుగారు విశ్వనాథం లోపలికి వస్తుంటే. అతని చేతిలోంచి పేపరు తీసుకుని తిరగేయ సాగారాయన.

"ఈ సంవత్సరం ఎండలూ, ధరలూ మండిపోవడం లేదుగానోయ్ విశ్వనాథం, వెండికి పట్టిందోయ్ మహర్దశ. "గోల్డు స్టడీ సిల్వరుగెయిన్స్. ఇప్పటికే తెగ

పెరిగిపోయింది. ఇంకెంతవరకో ఈ గెయిను' అని నవ్వి 'ఈ పెళ్ళికొడుకుల రేట్లుకూడా ఇలా పేపర్లోవేస్తే బావుం డును. 'ఇంజనీర్లకి ఉద్యోగాలు దొరక ందున డాక్టర్ల రేట్లు పెరుగుతున్నాయి. కాలేజీ రిజల్ట్సు వచ్చేసినందున మారేజి మార్కెట్టులో కొనుబడులు పెరిగాయి"

"అవటాని ... ఎదిగిన పిల్లని ఎన్నాళ్ళిలా గుండెలమీది కుంపటిలా పెట్టుకూర్చుంటారు. శక్తిలేకపోయినా దిగాలి సిందే!"

విశ్వనాథానికి ఫక్కున నవ్వొచ్చింది 'ఉదయం తను "గుండెలమీది కుంపటి" అని అన్నందుకు భార్యని కోప్పడ్డాడు. 'ఈయన్ని ఏమంటాడు. స్టాక్ఎక్ఛేంజిలో షేర్లలా ఇది తప్పనిసరి"

"నవ్వుతావేమిటోయ్ - నీకు ఇంకా శ్రమ తెలిసినట్టు లేదు. లేకపోతే పెళ్ళి చేసేందుకు ఏవయినా చిట్కాలు ఆలోచించి, అట్టి పెట్టుకున్నావా - గుర్నాధం తెలుసా? నీకెలా తెలుస్తుందిలే! 'నాథ్' అని పేరు - మా రోజుల్లో వాడు.

దారి తప్పి ఈ ఇండియాలో పుట్టానని ఆయన ఉద్దేశ్యం. ఎప్పుడూ అదే ోల పెట్టేవాడు "దేముడు ఎప్పుడయినా ఎగవడి వ్హాట్ మిస్టర్‌నాథ్, నీ- కోరికేమిటి? అనిఅడిగితే వచ్చే జన్మయినా తెల్లదొర జీవితం ప్రసాదించమంటాను" అంటుండేవాడు.

'అన్ని సంవత్సరాలు తెల్లవాడి దగ్గర పని చేశాను కాని అఖరుకు ఈ అయిదేళ్ళు పని చేయలేక పోతున్నాను వీళ్ళ దగ్గర' అని వాపోయేవాడు.

పరమ లౌక్యుడు. పెద్ద లిటిగెంటు. అయితే పావం ఇంగ్లీషుదొరల్లా బ్రతకాలన్న తాపత్రయంలో పడి ఉన్నదంతా ఖర్చు చేసుకున్నాడు.

ఇంతకీ చెప్పవచ్చేదేమంటే ఆయనకి ఒక దీపం లాంటి కూతుకుంది. నిజంగా చాలా బావుండేది. పేరు జానకి. "ఈ కంట్రీలో కనుక ఇంత చక్కటి కూతురువున్నా ఈ వెధవలందరి చుట్టూ తిరగవలసిన ఖర్మ పట్టిందిగాని ఇదే ఏ అమెరికాలోనో ఉండి ఉంటే నా కూతురు రాక్‌ఫెల్లర్ కోడలయుండేది" అనేవాడు, ప్రపంచానుభవం కలవాడు,

వాళ్ళ వీధిలోనే ఒక రిటయరయిన ఇ ంజనీరున్నారు. వారికి కొందరు కుల దీ కులున్నారు. వారిలో ఒక రాజేశ్వర ర వు ఈయనగారి కూతురు జానకికి క లేజీలో ఒక సంవత్సరం సీనియరు. అ మ్మయికి క్లాసుమేటు అవుదామని చ లా ప్రయత్నించాడు గాని వాళ్ళ న న్న అతన్ని చదువులో ఆగనీయలేదు. అ మకని వీధిలోనే పరిచయం పెంచు కు న్నడు — చెల్లెలు ద్వారా. జానకి ఆ ఇంజనీరుగారి కూతురుతో కబుర్లు చె ప్పకుందుకు వాళ్ళ ఇంటికి వెడు త డేది. ఆ కబుర్లు మొదట వాళ్ళిద్దరే చె ప్పకునేవాళ్ళు. తరువాత అందులో ర జేశ్వరరావు కూడా పాల్గొనేవాడు. ఆ తరువాత చెల్లెలు ప్రోత్సాహంతో ర జేశ్వరరావు, జానకీ మాత్రమే చెప్పు కు నేవారు.

ఇదంతా గుర్నాధంగారు గమనించక పో లేదు. అవకాశంకోసం ఎదురు చ స్తుండిపోయాడు. రాజేశ్వరరావు అ నికి బాగా నచ్చాడు. అతనిచొరవ న చ్చింది. అంతకన్న వాళ్ళ నాన్నగారు న చ్చారు. ఆయన సంపాయించి ఉంచిన ఆ స్తి నచ్చింది. అయితే నచ్చిందల్లా న ుగా వెడితే అడ్డుపడే డబ్బుగోడలు. వ టిని అధిగమించే స్తోమతు అతనికి ల ు. అందుకనే నేరుగా వెళ్ళదలుచుకో ల తను.

కనకనే భార్యవచ్చి "అమ్మాయి అ నుమానాస్పదంగా ఉంది" అన్నప్పుడు అ సున ఎవరినీ కోప్పడలేదు. జుట్టు పీ క్కో నూ లేదు. రాక్షససంహారానికి స మయం ఆసన్నమయిందని చిద్విలా స గా చిరునవ్వే విష్ణుమూర్తిలా ఫోజు పె ట్టి నేరుగా ఇంజనీరుగారింటికి వెళ్లాడు.

కాసేపు ఇంగ్లీషువాడి పరిపాలన మీ ంద ఇద్దరూఏకాభిప్రాయం ప్రకటించు క న్నాక "బావగారూ, మరి ముహూర్తం ఎ ప్పుడు పెట్టుకుందాం" అన్నాడు.

కొండర్లు ఇంకాఆఫర్ చేయలేదన్న ట్ గా ముహం పెట్టాడు ఇంజనీరుగారు.

"అదేనండి మన రాజేశ్వరరావుకి, మ అమ్మడు జానకికి!"

ఆయనకి తెలుసును - ఇంజనీరుగారే మన్నా ఆయన ఇంట్లోంచి మాత్రం తన కేసుకి పూర్తి మద్దతు వస్తుందని.

'అదా' అని నవ్వేసి 'వాడికి' అని న న్చి "ఆ రేడు వేలిస్తామంటున్నారు" అన్నారు ఇంజనీరుగారు.

గొల్లున నవ్వేశాడు గుర్నాధం "భలే వారే బావగారూ, వెనక్కి పోయేందుకు నాకూ నాకూ కూడా అవకాశాలులేవు.

మనిద్దరినీ ఈ బంధుత్వం అన్న [illegible]టంలో బిగించేరు వాళ్ళిద్దరూ !"

"అంతే ?"

"మరేముంది– మనకి తె[illegible]యకుం డానే వాళ్ళు మనల్ని తాతయ్య[illegible] చేసే శారు" అని ఫెళ్ళున నవ్వాడు.

"ఎవడూ !"

"అడుగో – మీ రాజేశ్వరరా[illegible]వే!"

అక్కడనుంచి ఆయన "ఏరా [illegible]ధవా!" అంటే "అవున్నాన్నా" అంటూ భయ[illegible]డుతూ అతననడం "నలుగురిలోనూ అ[illegible]రిపాలు చేశావుగదరా !" అని ఆయ[illegible] అంటే "ఇందులో అల్ల రేముందండి మన [illegible]దను కుంటే తప్పు!" అని గుర్నాథం [illegible]రోసా ఇవ్వడం జరిగాయి.

ఆ అమ్మాయి జానకిని "కో[illegible]"అని తన భార్య పిలవడం, "వదినా" [illegible]ని తన కూతురు పిలవడంతో మతి[illegible]యింది ఇంజనీరుగార్కి. కొంచెం పాపభీ[illegible], భగ వద్భక్తి కలవాడు కావడాన "సరే కానివ్వండి – పీకల మీదికి వచ్చి[illegible]ందిగా" అనడం జరిగింది.

పెళ్ళి ఖర్చులు తప్పించి పైన [illegible]మ్మిడీ కాలేదు.

"నీకు అటువంటి అవకాశా[illegible] కలి గించుకునే ధైర్యం ఉందా విశ్వన[illegible]థం ?"

"లేదండి !"

నవ్వారు వామనరావుగారు. "కష్టం కూడా !... అది సరే. ఎందుక[illegible] చెబు తున్నానంటా వివన్నీనూ – [illegible]బ్బులేక చూస్తూ చూస్తూ వెధవల కివ్వలేక మధన పడే వాళ్ళందరికీ వీళ్ళ అను[illegible]వాలు మార్గదర్శకాలు...అవునూ, మా అ[illegible]బ్బాయి క్లాసుమేటు ఒకడున్నాడు కదు మీ అబ్బాయిల్లో ?"

"అవునండి."

"బ్యాంకులో నేకదూ పనిచేయడం !"

"మరేనండి"

"అవుతే మరింకేమోయ్ – అబ్బాయి పెళ్ళి ముందుగా జరిపించేయి. ఆ డబ్బు"...

"సర్లెండి అంత అవకాశంకూడానా ! వాడి ఆదర్శాలలో కట్నం పుచ్చుకో కూడదన్నది ఒకటిట ! సరే నీ ఇష్టం అని వదిలేశాను వాడిని."

"గట్టివాడివే–ఏమిటో అనుకున్నాను... ఇకపోతే చిట్కాలు కొన్నివున్నాయి అవి కూడా వినేశెయి.

తెలివిగల కుర్రాడిని ఒకడిని వెతికి పట్టుకుని అమ్మాయిని వాడికిచ్చి పెళ్లి చేసి వాడిని వెంటేసుకుని హైదరాబాదు అటునుంచి ఎవరినయినా వెంటేసుకుని ఢిల్లీకి వెళ్ళి మంచి క్లాస్ వన్ ఆఫీసరు ఉద్యోగం వేయించేయడం. దానితో మనికి బరువు బాధ్యతా రెండూ తీరిపో తాయి. అంత పరపతి ఉందా ?

"లేదండి"

"చేతకాని వాడిగురి ఒకటుంది. పేపర్లో పడుతుంటాయి పెద్దపెద్ద ఆఫీసర్లు భార్యా వియోగంతో బాధపడుతున్న వాళ్ళుంటారు. వాళ్ళకి కారులో వాళ్ళ పక్కన కూర్చునేందుకు, పట్టు చీరలు కట్టుకుని తాళం చెవులు రొంటిన దోపు కుని తిరిగేందుకు రెండవ, మూడవ పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుంటుంటారు. అటువంటి వాటికిచ్చే తెగింపుందా ?

"లేదండి"

నవ్వేశారు వామనరావుగారు "ఇవేవీ నాకూ లేవోయ్ ... అమ్మాయి భారతీ, ఇలా రామ్మా ! వస్తూ ఆ పళ్ళెంలో తమలపాకులూ, వక్కలు, పళ్ళు [illegible]ను కుని రా" అని కేకేశారాయన.

విశ్వనాథంకి అర్థంకాక, అర్థమయినది నమ్మలేక చూస్తుండిపోయాడు.

భారతి తాతగారు చెప్పినవన్నీ తీసు కొచ్చింది.

"ఇది నా మనవరాలు. ఎలా ఉందం టావు ?"

"కుందనబ్బొమ్మలా ఉంది,"

"సరా – కాలేజీలో చదువుతో[illegible]ంది. భారతం, భాగవతం క్షుణ్ణంగా చదివిం చాను. తెలుసుకదా తండ్రి లేదని ! దాని అణకువకి సాదిహామీ! నా స్థితి విషయ్యం నీకు తెలుసు. సంప్రదాయమూ తెలుసు.

మీ అబ్బాయి మా భారతిని చాలా సార్లు చూశాడు. మావాడు అతనిని కద లేశాడు కూడా. అతను ఇష్టపడి "మా నాన్నగారిని అడగండి" అన్నాడు.

మా భారతిని మీ ఇంట్లో పడేయా లని చాలా కాలంగా కోరికగా ఉంది. అవుతే కదిపేందుకు భయపడ్డాను ... ఇప్పుడు దానికా అదృష్టం కలగచేయ మని కోరుతున్నాను."

"ఎంత మాట !"

అతను ఆశ్చర్యంనుంచి తేరుకోకుం డానే వామనరావుగారు "మామయ్యగారి కిద్దాం, తాంబూలంలో పండు పెట్టి ఇవ్వమ్మా" అని తన చేతిమీదుగానే విశ్వనాథం చేతిలో ఉంచాడు.

"ఈ రోజు మంచిదని ఖారవచేశాను. సాయంత్రం అమ్మాయిని తీసుకొచ్చి కోడల్ని చూపించు" అని నవ్వాడాయన.

విశ్వనాథంకూడా ఫక్కున నవ్వే శాడు.

* * *